

Α. ΛΙΔΩΡΙΚΗ : «**Ο Λόρδος Βύρων**», (Έθνικό
Θέατρο).

Όλες οι κριτικές που δημοσιεύτηκαν στις εφημερίδες την επομένη της «πρεμιέρας» του «Λόρδου Βύρωνα» στο Έθνικό, βρέθηκαν σύμφωνες και διακήρυξαν την άποτυχία της θεατρικής αυτής βιογραφίας που έπεχείρησε εις βάρος του ξνδοξου ποιητή ο νεαρός συγγραφέας Άλ. Λιδωρίκης. Διεφώνησαν μόνο οι κριτικές στους λόγους της πανθιμολογουμένης αυτής άποτυχίας. Η άποτυχία ώφείλονταν κατά τους μέν στην κακή τοποθέτηση της δράσης του ήρωα· έπρεπε, είπαν, να μάς παρουσιάσει, ο νεαρός συγγραφέας, σαν κυρίαρχο έπεισόδιο ολάκερης της ζωής του Βύρωνα την άφιξη και το θάνατό του στο Μεσολόγγι και όχι την οικγενειακή του ζωή στην Άγγλία.

Έκτός αυτού, έτόνισαν οι υπόλοιπες κριτικές, το κύριο σφάλμα του συγγραφέα είναι ότι δέν κατώρθωσε να κρατήσει μιό κεντρική γραμμή στο έργο του κι' έτσι οι σκηνές της βιογραφίας παρουσιάστηκαν ξεκάρφωτες σαν σε έπιθεώρηση τύπου «Παναθηναίων» κλπ., με «κομπέρ» τον Βύρωνα. Δέν υπάρχει άμφιβολία ότι και τα δύο αυτά έπιχειρήματα είναι σωστά. Ο Βύρωνας

πέρασε σάν βιαστικός περιηγητής από τὸ Μεσολόγγι καὶ παρακολούθησε σάν «κομπέρ» ἐπὶ σκηνῆς τὰ διάφορα ἐπεισόδια τῆς ζωῆς του. Δὲν ὀφείλεται ὁμῶς σ' αὐτὰ τὰ δύο μοτίβα, πὸ κυρίως μᾶς κοπάνισαν οἱ διάφορες κριτικές, ἢ ἀποτυχία τοῦ ἔργου. Διότι θὰ μπορούσε μιὰ χαρὰ νὰ βρίσκεται ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἴσαμε τὸ τέλος τῆς ποράστασης ὁ Βύρωνας στὸ Μεσολόγγι καὶ ὀλάκερη ἢ δράση τοῦ ἔργου νὰ μὴν εἶναι ξεκάρφωτη ὅπως σὲ θεατρικὴ ἐπιθεώρηση χωρὶς νὰ βολεύεται οὔτε γιὰ μισὸ ἑκατοστὸ τοῦ μέτρου ἢ ἔκταση τῆς ἀποτυχίας. Ἡ ἀποτυχία ἦταν μοιραία γιατί ὁ συγγραφέας δὲ μπόρεσε νὰ ξεκαθαρίσει καλὰ καλὰ στὸ κεφάλι του τί οἱ ἄνθρωπος ἦταν αὐτός ὁ Βύρωνας καὶ γιατί φέρονταν τόσο παράξενα, ὥστε νὰ σαστίζει ἴσαμε σήμερα ὁ κόσμος. Τί, μὲ λίγα λόγια, τὸν ἔκανε νὰ παρατήσῃ ὅλα του τὰ ἀγαθὰ τῆς Λόντρας γιὰ τὰ βαλτονέρια τοῦ Μεσολογγίου ; Ποιὰ εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀπροσδόκητης αὐτοθυσίας του ; Τᾶβαλε μὲ τὴν ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία κι' ἀποφάσισε νὰ τῆς δώσει ἕνα μάθημα μὲ τὴν ἥρωικὴ του ἀπόφαση νὰ κατέβῃ στὴν Ἑλλάδα ; Τὸν ἔφερε ἐδῶ τὸ πάθος τῶν ρωμαντικῶν : ἡ ἀναζήτησις τῆς ἐξωτικῆς περιπέτειας ; ἢ μήπως μιὰ ἐσωτερικὴ ἀνάγκη ἐξαγνισμού τῆς ἀκόλαστης ἴσαμε τότε ζωῆς του : Σ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτήματα ὁ κ. Ἄλ. Λιδωρίκης δὲν κατόρθωσε νὰ λάβῃ καμμιά θέση καὶ μᾶς παρουσίασε ἀντὶς τὸν Βύρωνα τὴν... ἀνεκδοτολογία τοῦ ἐπὶ σκηνῆς. Καὶ δὲν ἔλαβε οὔτε κἀν τὸν κόπο νὰ ξεκαθαρίσει τὸ ἀντιφατικὸ ὕλικὸ πὸ ἔχει συσσωρεύσει ἡ ἱστορία γιὰ τὸν Ἄγγλο ποιητὴ. Καὶ εἶδαμε ἕνα Βύρωνα—πὸ εἶχε τὴ δύναμη νὰ ἀντιμετωπίζει σκανδαλωδῶς τὴν κοινὴ γνώμη τῆς ἐποχῆς του—ἀνδρείκελο τῶν ἱστοριογράφων του, πὸ νὰ μὴ ξέρει τί νὰ πεῖ καὶ πῶς νὰ σταθεῖ στὴ σκηνὴ τοῦ Ἐθνικοῦ. Ἐνα Βύρωνα ἄβουλο, ἀξιολύπητο καὶ παιδαριωδῶς ἠλίθιο—πὸ κηδεμονεύουν σάν νὰ τὸν εἶχαν ὑπὸ ἀπαγόρευση οἱ στενοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι του. Τέτοια ἦταν ἢ κατάντια τοῦ πὸ κάποιος θεατῆς φώναζε ἀπὸ τὸ ὑπερῶο στὸν ἐπὶ σκηνῆς ἔνδοξο

ποιητή, «πάψε ρέ πατάτα!...» Κι' όμως ο έπιπό-
λαιος συγγραφέας του «Λόρδου Βύρωνα» ώφειλε,
άν όχι τίποτ' άλλο, νά καταλάβει τουλάχιστον
ότι μόνο «πατάτας» δέ μπορεί νάταν ο Λόρδος
Βύρωνα. Γιατί τώπαμε και τό ξαναλέμε κι' άλ-
λη μιá φορά, **είχε τή δύναμη νά αντιμετωπί-
ζει τήν κοινή γνώμη τής έποχής του με
τά τεράστια σκάνδαλα** που δημιουργούσε
σ' όλα τά μέρη του κόσμου όπως λ. χ. τό σκάν-
δαλο τών έρωτικών του σχέσεων με τήν άδελ-
φή του στην Άγγλία και διάφορα άλλα.

Κι' όμως ο νεαρός συγγραφέας του δέν κα-
τώρθωσε νά δώσει ούτε τόν όφθαλμοφανή αυ-
τόν χαρακτήρα στον πολυσύνθετο ρομαντικό
ποιητή που για νά μάς τόν σκιαγραφήσει ό-
πως θάπρεπε χρειάζονταν πρώτα άπ' όλα νά
έξηγήσει κατά βάθος τήν έποχή τό δρόμο και
τήν ψυχολογία του ρομαντισμού του όποιου ο
Βύρων ήταν ένας άπό τούς κορυφίους αντι-
προσώπους. Για τή δουλειά όμως αυτή δέ φτανει
ή ...άδεια τής Διευθύνσεως του Έθνικού Θεά-
τρου για νά παιχθεί τό Έργο· χρειάζεται μυαλό
που βέβαια δέν ύπάρχει όταν καταπιανόμαστε
με τέτοια θέματα έπειδή ξέρουμε δυό τρία σχε-
τικά άνεκδοτάκια και ότι ο ήρώας μας φορούσε
πουκάμισο ά λά μπάϋρον... Σάν νά μήν έφτανε
όλη τούτη ή πρόχειρη άρλουμπολογία του συγ-
γραφέα, βάλθηκε και ο σκηνογράφος του Έθνι-

κού νά μάς άποτελειώσει με τόν πιο πληκτικό
και άκαλαίσθητο διάκοσμο που είδε ποτέ ή «Έ-
θνική σκηνή». Στα πελώρια γοτθικά παράθυρα
και στα θλιβερά παραπετάσματα χρώματος μώβ
δέν έλειπε παρά ένα ...φέρετρο στη μέση τής
αίθουσας για συμπλήρωση τής καταθλιπτικής
αύτης σκηνοθεσίας. Φαίνεται ότι παρακολού-
θησε με... κλειστά τά μάτια τς δοκιμές του έρ-
γου και ο σκηνοθέτης κ. Φ. Πολίτης γιατί άλ-
λοιώτικα δέν έξηγοϋνται τά παιδαριώδη σκηνικά
σφάλματα του νεαροϋ συγγραφέα που τά κατα-
λαβαίνουν ακόμα και οι πυροσβέστες τής σκηνής.

Οί ήθοποιοί—κυρίως ο κ. Δενδραμής κατα-
βασανίσθηκε άπό τό ρόλο του Λόρδου Βύρωνα
—Λιδωρίκη και κατώρθωσε νά τόν βγάλει πέρα.

Γ. ΟΡΕΙΝΟΣ